

FØROYA SOSIAL DEMOKRATUR

kemur út eina ferð um vikuna og kostar
kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid.

Tel. 374 tekur móti lýsingum.

Brádf. blaðstjóri: MARTIN JOENSEN
Prent: A. ØSTER

andi gremjingina um „dette fattige, elendige og enfoldige Folk udi Færø.“ Ti bóru hesir, ognamenninir, kongsbóndurnir, prestarnir seg altíð undan at bera landsins býrðir og neyðturviligu skattir, vildu ikki byggja virki og verða landsins vernd og verja, sum menn aðrastaðni. Vit nútímaens menn vera ikki væl hýrdir av at hoyra orðtakið: „betri er at flýggja enn at falla.“

Tá ið vit nú til dags hoyra reaktiónina tíðliga og síðla tala um nationalitet, um ta farnu tíðina, so minnst vit ikki bert jarðáðanaran og tann protestantiska prestin, sum sótu mettir og væl settir, men eisini arbeidskonunð og húskallin, sum arbeiddu bæði burtur og heima og ikki altíð vóru turr og mett, at tey eisini bjargaðu sær eitt sindur av andligum livi í sálmi, kvæði og søgn er ikki teimum at takka, sum tóku sær landsins ognir og landsins vald. Tey vóru aldri nakrantíð „klansmenn“ har øll vóru líka í ríkidómi og fátækraðómi, nei, teir tóku tey fátæku til at læna sær.

Tað hevur verið Føroyingum til stóran skaða, at vit gjøgnum öldir hava livað skúla og bóka-leys. Har eingin skúli er, og eingin bók uttan tær, ið valds-harrar lata sleppa út til almenn- ingin, har kann einki gott skap- ast burtur úr. Og tað vita vit nú, tað var ikki tann dansk-norski státturin, ið stongdi ta síðstu skúlahurðina í Føroyum, men teir menn, sum hövdu fingið sær jörðina og rættindini. Á fundum her heima hoyra vit seint og tíðliga skyldina fyrri neyð og vesaladóm verða skotna á danskin; men vit siggja, at hetta er blóðskeiv sögutýðing. — Frammanfyrri trúðótina dyrkaðu menn størvegis av haga til hø her, tann vituga katólska kirkjan gáv sínum uppsitarum góðar arbeidskór á sínum jarðum. Hon hevði jú eisini skúlskap, kirkjulív, sjúkrahjálp og fátækrahjálp í sínum hondum. At skúlar vóru betri tá í tíðini enn seinri er ivaleyst. Tað sær út til, at tann seinra miðöldin, frá 1540 til 1856 hevur verið ein niður- gangstíð í Føroyum. Tá hvurvu skúlarinir, tá tóku tey, sum hövdu fingið sær jörðina og valdið, meira og meira rætt yvir teim fátæku, tann sama kлага um „os fattige, elendige og enfoldige Folk udi Færø“ kom aftur frá teimum, ið ognirnar áttu, og sum sögdu seg ikki at

Útbjóðing av renovasjónskoyring.

Renovasjónskoyringin í Havn verður her útbjóðin. Arbeidstakarinn má sjálvur halda hjálparmenn, bílar o. a. Bílar til renovasjónskoyringina kunnu útvegað av kommununi og yvirtakast av arbeidstakarinum við lagaligum treytum.

Nærri frágreiðingar hesum starvi viðvíkjandi fáast frá Eiler Dam umsjónarmanni ella á býráðsskrivstovuni.

Tilboð mugu vera býráðnum í hendi innan 28. januar í ár kl. 12. Býráðið skilir sær rætt til óheft at velja millum tey innkomnu boðini.

Tórshavnar býráð, tann 17. januar 1946.

Øllum bókhaldsskyldigum skattaborgarum

verður her gjørt kunnigt, at sjálvuppgáva teirra verður ikki viðgjørd uttan so, at tað saman við rakstrarroknskap og figgarstandi verður sent nevndini undirskrivað sjálvuppgávuskjal.

Tórshavnar tikningarnevnd, tann 18. januar 1946.

kunna liva her, uttan tey ognar- leysu arbeiddu fyrri tey. Ein kann siga um lógina av 21. mai 1777 hvat ein vil, men prógv um menniskjakærleika ella velvild fyrri ti ognarleysa sýnir hon ikki. Sjálvsagt er orðið skúli ella ar- beidsfrælsi ikki at finna í henni. Tó hevur hon tað lyfti, sum tann dansk-norska og danska reger- ingin allar dagar hevur haft á lofti, at lata tann jarðarleysa fáa jörð til dyrkingar, tað sama lyfti, sum tann socialistiska regeringin Stauning gav Lög- tinginum at takast við og ríkis- degi og kongi at samtykkja. At føroyskir sosialistar minnst hetta og virðismeta hetta er einki at undrast yvir. Vit taka ikki nationalitet sum eitt am- boð at teingja fólk inni við, ikki nakað til at gera fólk tápuligt við, ikki nakað til altíð at fjasa um, men sum ein realitet til at arbeida við, til at geva víðari út- sýn og lagaligari líkindi til at fáa fólk at fata andlig og hand- lig virði.

Vit skulu ikki gloyma, hvat søguligir tilburðir hava framt á hesum oyggjum, hvussu vit hava verið fyrri tí vanlagnu oftari at hava fingið reaktión enn aktión, at vit nú á dögum mugu dragast við tað ótoliliga at hava ringar fólkaskúlar og mangan undirbærð børn, sum kanska ikki hava drukkíð seg ótyrst í mjólk, síðan tey vóru lögð av brósti, og tað á hesum oyggjum, har gróðralíkindini eru so góð, at vit kunnu oyslað við mjólk og harvið umgingið ringar sjúkur, sum nú herja okkum. Komið ikki og sigið, at Danskurin hevur skuldina, geri okkum ikki trælaskari og trilska- ri, enn vit eru! Tað var ikki Danskurin, sum stongdi mið- aldarskúlarin, men tað var hann, sum royndi at fáa skúlar á stovn í 1845, og sum í 1854, tá Føroyingar hövdu tíkið skúlar- arnir av, royndi at gera sitt til, at fólkid ikki skuldi verða heilt bókaðlitt.

Tað, at føroyskir sosialistar

ikki hava tíkið harðari uppá reaktiónina, er ikki flokkinum til rós. Tað er neyvan í gjøgn- um öldir komin ein lóg, sum kann hava verið fjöldini í Fø- royum til frama og til fastari rættarstöðu, uttan at teir jörð- eigandi og jörðleigandi hava verið imóti og klagad og for- klagad. Tað var tí ikki at undr- ast á, at teir reistu seg, tá nú- verandi jarðarlóg kom. Eru Føroyingar eitt vakið fólk, og vilja teir hava frælst og fritt fólk her, so mugu vit ganga ta leið, sum fedrar traðarlógar- innar vistu okkum, og herjast fyrri at tann her á landi, ið hevur evni og anlegg til at arbeida við jörð, skal sleppa framat. Vit mugu burtur frá hesum býtti- skapinum, at menn fœðast til jörð, sum teir ikki eiga, tað er ein pina og ein vanlukka fyrri okkara land! Harav kemur tað syndarliga, at menn fjasa um jarðaviðurskipti, um lutir og lunnindi, uttan at gera nakað við ta fjalda ríkidómi, sum fœ- oysk mold goymir. Føroyskir sosialdemokratar mugu hava ta hugan um føroyska jörð, at hon er fólksins ogn, og at bert tey, sum kunnu gera nyttu úr henni, hava rætt til at sita við henni. Vit orka ikki longur at siggja leikin við niðurlögðum býling- um og bygdalögum, við tónum skúlastovum, og vit orka heldur ikki at hoyra tvætlid á stevnum og fundum um fornöld og kappabrøgd, vit mugu fáa ar- beidslíkindir í landinum, tí vit eru nationalir, vit trúgva, at landið kann verða grønt, og at fólk kann búgva og nørast her. Og vit vita, at tað er ein misgerð at taka skúlar av og við arva- rætti at avreiða okkara bygda- lög, so fólk má flýggja til har, ið tað kann bjarga sær. — Tað er ikki bert havið her, ið er ríkt, og hvat hövdu vit vítað um havsins ríkidómi, um skipaband hevði hvílt á okkum, sum báts- band á okkara forfedrum. Sosi- aldemokratar mugu gera alt fyrri at loysa bond og ikki at

knýta fastari. Vit vita alt ov væl, hvat ið spurdist av jarðar- bandinum, ið lagt varð á teir fyrstfœddu á leigugörðunum í Føroyum.

Heimatíðindi.

Javnaðarfelags ársveitsla.

Leygarkvöldið tann 12. januar helt Frodbiar sóknar javnaðarfelag sína árs- veitslu, ið plagar at vera hin hugnalig- asta og besta veitsla.

Í ár var hon framúr góð.

Um 250 limir felagsins vóru komnir saman í hollina hjá T. B., har ið um 325 menniskjur kunnu sita til bords ísenn.

Veitsluhøllarveggirnir og bordini vóru prýdd av einlistum. Prentaðir sangir vóru lagdir við hvønn bordiskil.

Eggjandi og lyftandi fylkingartalur vóru hildnar.

Rudolf Niclasen helt eina talu við javnaðarmonnum í Danmark, og alt veitslufólkið heidraði Staunings minni við at reisa seg.

Heilsanir til Frodbiar sóknar javnaðar- felag vóru upplisnar, har ímillum ein yrking frá J. H. Danbjørg, lærara.

Dansur var í Klubbanum, bæði fœ- oyskur og eingiskur.

Sendimenninir

føru til Danmarkar við „Dr. Alexandrine“

Sakin

millum amtíð og Sjóvinnubankan reykt víð, at amtíð varð dømt at veksla £ 250.000 + £ 60.000, ið hann áður hevði fingið vekslað.

Ætlandi appellerar amtíð.

Erlendur Patursson

hevur verið í lögtingsorðinum í Íslandi at gera nakrar nationaløkonomiskar hana- ingar.

Hann leggur nú tilfarid til rættis og arbeidir uppá ein úrskurd til lögtingid.

Til sóknarstfrísvalið

í Klakksvík 7. februar eru innkomnir 5 listar og til skúlanevndina 4.

Fossanevndin

hevur hildið ein hóp av fundum í sein astuni.

Ojavnir millum amtsverkføringin Fons- dal og verkføringin Deimar tykist at koma at tarna einum skjótum og góðum úrsliti.

Deimar umboðar menn ið halda uppá at byrja at byggja Leynarvatn, meðan Vestmennningar og meginlutin av Fossa- nevndini halda uppá Fossa í Vestmanna.

Um hitt samlaða

folkatalið fyriliggur einki enn. Í Klakks- vík sigast at vera 2500 menniskju og um 2000 í Frodbiar sókn.

„Leivur Øssursson“

var inni á Tvøroyri við 22 kossum. Hann hevði roynt á Halanum. Litil og eingin fiskur hevði verið fyrri trolinum.

„Skálaberg“

var á Havnini hósdagin. Hann hevði um 800 kassar.

Fleiri íslendskir trolarar

eru farnir til lands at keypa fisk.

Dynamit

og annað sprengieivni

C. C. JOHANSEN

TÓRSHAVN

TLF. 30